Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Flores vltimarum voluntatu[m] non sine sudore collecti p[er] d[omi]n[u]m Rolandinu[m] Bononie[n]sem Juris vtriusq[ue] p[ro]fessore[m] opti[m]e meritu[m] Annexo in calce peculiari quoda[m] ...

Rolandinus <de Passageriis>

Parrhisiis, 1514

De forma exemplaris substionis. Rub. xlviii

urn:nbn:de:bsz:31-115460

Visual Library

Subſtitutō vulgarꝫ ad qd fuit īuēta.

tioni cuilibet ſua īſtitutio ad ꝑpo nēf. Vulgaris ſubſtitutio ad hoc ſolū fuit īuētavt ſi cōtingat ꝙ heres īſtitut⁹ vl nolit vl nō poſſit hereditatē adire ali⁹ ſit heres: et in hoc differt a cetrꝫ: qꝛ ꝑ hāc teſtatoꝛ ſibi ꝓuidet ſi īſtitut⁹ nō adeat ꝑ ceteras ṽo ēt ſi īſtitut⁹ adeat: ſꝫ ſub adiecta cōditiōe decedat. Eſt ergo vulgaris exꝑſſe talis forma P. filiū ſuū vel fratrē vel amicū ſibi heredē inſtituit. et ſi ipſe. P. nō erit heres. vel ſic ꝛ ſi ipſe. P. nolit: vl nō poſſit eē heres. A. ſit heres. vel. A. ei ſubſtituit. Et poſſet vlteri⁹ ꝓcedere dicēs. et ſi A. nō ſit heres. B. ſit heres: ꝛ ſi. B. ñ ſit. J. ſit. ꝛc. ꝛ ſic ꝑ multos gd⁹ heredū. Jtē multꝫ heredib⁹ īſtitutꝫ poſſit cuilibꝫ ſuū ſubſtitutū dare Et no. hic ꝙ ſit īſtitut⁹ cui ſit vulgarꝫ exꝑſſa erat filiuſfa. ꝛ pupill⁹ tūc ex ipa vlgari ꝯſurgit ēt pupillarꝫ et vtriuſqꝫ ibi reſultat effec.⁹

Additio. l. q̄uis. C. d ipube. et alus ſub. et. l. iā hoc. ff. co. G. mu.

Si aūt ſubſtitut⁹ nō ſit fili⁹: vl ſi fili⁹ quidē ſit / ſꝫ nō pupill⁹. aut ſi fili⁹ ꝛ pupill⁹ ſit: ſed nō in ptāte tuuc ēſt ſola vulgaris.

Additio. Ad hoc ei vt pupillarꝫ valeat mlta requirūtur vt dictū eſt. ſ. in ru. de pupillari ſubſti. in principio. Gerardus mulert.

Tacita vulgaris fit duob⁹ heredib⁹ inſtitutis hoc modo. Ja. ꝛ Pe. ei⁹ filios vel fratres. vel conſanguineos ſibi heredes īſtituit: ꝛ eos inuicē ſubſtituit: q̄ſi dicat ſi vn⁹ nō ſit heres: ali⁹ ſit heres iſolidū. Et attēde ꝙ ſi in iſtis duob⁹ inſtitutis hec oia ſimul ꝯcurrunt ſcꝫ ꝙ ābo eſſent filij ꝛ ābo pupilli et ambo in ptāte pr̄is talis ſubſtō dicef breuiloqua. Sꝫ ſi aliq̄d coꝝ deſit tūc erit ſolūmodo vulgarꝫ.

De formis pupillaris ſubſtōis. Ru. xlvii.

Pupillaris exꝑſſa fit ꝑ īſtitutionē hoc mō. An. filiū vl nepotē ſuū ſibi heredē īſtituit: ꝛ ſi ipē ei heres erit: ꝛ i pupillari etate vl īntra. x. ānū ſue etatꝫ dceſſerit. P. ſit heres. vel. P. ei ſubſtituit. Et no: ꝙ ſub ꝑdicta pupillari exꝑſſa ꝯtinef: tacita vlgarꝫ: ꝛ iō ſiue ipe pupill⁹ ſit heres ꝛ i pupillari etate dcedat / ſiue he nō ſit / ille īſtitut⁹ vocabif iure directo licꝫ ex pupillari vocef ad vtrāqꝫ hereditatē. ſ. pr̄is ꝛ filij. ſꝫ ex vulgari tm̄ ad hereditatē pr̄is. Jtē no. ꝙ iſte ābe ſubſtōnes. ſ. pupillarꝫ ꝛ vulgarꝫ fieri poſſēt ſimꝉ ꝛ ſemel exꝑſſis ṽbꝭ hoc mō. J. filiū ei⁹ heredē ſibi īſtituit: ꝛ ſi ipē ei heres nō erit / vel ſi heres erit et in pupillari etate deceſſerit. P. ſit heres. vt iſti. de pupil. ſub. i ꝑn. De tacita ṽo pupillari meli⁹ exēplū nō habem⁹ q̄ illd qd̄ īſurgit ex exꝑſſa vulgari: qꝛ q̄n ſit ſola vulgarꝫ filiofa. pupillo i illa vulgari includif tacita pupillarꝫ lꝫ ēt lex alia exēpla ponat vt q̄ſ q̄s mihi heres herit ſit heres filio meo: ꝛ q̄dā alia q̄ nunqꝫ ad man⁹ occurrere nr̄is tꝑib⁹ viſa ſūt. Et ſi teſtatoꝛ filijs poſthumis īſtitutꝫ pupillarē ſubſtōnē fecerit: ita dicet i ſubſtōe ꝑmiſſa Et ſi aliqs dictoꝝ filioꝝ ſuoꝝ poſthumoꝝ ei heres erit: ꝛ i pupillari etate dceſſerit. tal ſit heres vl talē ſubſtituit

De forma exēplaris ſubſtōnis. Rub. xlviii.

Parens habens filium vel nepotem furioſum vel mente captum qui pupillare tēpus exceſſit inſtitutionem vel ſubſtitutionem ei faciat hoc modo. P. filiuꝫ eius furioſum vel mente captum ſibi hedeꝫ inſtituit. ſed ſi ipſe deceſſerit

furioſus vel mẽte captꝰ Jo.eius
filius vl' talis eiꝰ frater/vel talis
alius ſit heres vel talẽ eius filiuz
vl fratrẽ heredẽ inſtituit. de hac
ſubſtitutione an et q̃liter ꝓcedat
dictum eſt.ſ.in rubꝛica de exem-
plari ſubſtitutione.

¶ De foꝛmis cõpẽdioſe ſubſtitutiõis ⁊ fideicõmiſſarie. Rubꝛi.xlix.

IN tribus iã exẽ
plificatꝫ ſubſtitutioni
bus nõ itereſt vtrum
dicat̃ ille ſit heres vel
illũ ſubſtituo/ q̃ minꝰ
remaneãt directe. In hac aũt cõ
pẽdioſa ſubſtitutiõe opꝰ ẽ ꝙ ipſa fi
at ſolũ filiofa.pupillo:⁊ cũ iſto ad
verbio qñcũqꝫ vl' ſibi:⁊ ſolũ ꝑ ver
ba directa ſcꝫ ille ſit heres ⁊ nõ ꝑ
obliq̃ ſcꝫ illũ ſubſtituo:⁊ ꝙ nõ po-
nat̃ i ea cl'a ſine liberꝫ.fiet igr̃ hoc
mõ. P.filiũ ſuũ ſibi heredẽ inſti
tuit.⁊ ſi dictꝰ eiꝰ filius deceſſerit
qñcũqꝫ.M.ſit heres Et nõ ꝙ ta
lis ſubſtitutio hꝫ ius ⁊ naturã et
effectuz pupillaris ſubſtitutiõis.
Verũtamẽ tres ſũt foꝛme q̃ licet
ſiitudinez cũ ꝯpendioſa videant̃
habere:attamẽ modica ꝟboꝝ mu
tatiõe vel adiectione/ſubſtitutio-
nẽ fideicõmiſſariã reddũt.⁊ ideo
fieri pñt cuicũqꝫ heredũ vel cuili
bet heredi. Quarũ vna talis eſt.
P.ſibi heredẽ inſtituit.et ſi dictꝰ
P.qñcũqꝫ deceſſerit ſine liberis
Ja.ſit heres. Scđa talis ẽ.⁊ ſi di
ctꝰ.P.quãdocũqꝫ deceſſerit ſine
liberꝫ Ja.ſubſtituit. Tertia talis
eſt ꝙ ſi dictꝰ.P.deceſſerit qñcũqꝫ
Ja.ſubſtituit. Et nota ꝙ lꝫ i hoc
tertio exẽplo non ponat̃ illa clau
ſula ſine liberꝫ:attamẽ ſi inſtitutꝰ
erat filiꝰ teſtatoꝛis.tacite ſubītel-
ligitur.ſed in extraneo aliter eſt.
¶ Additio. Vt i.l.gñalit.§.cũ au
tẽ.C.de iſti.⁊ ſubſti.ſub cõdi.⁊ di
ctũ eſt.ſ.in rubꝛica de cõpendio-
ſa ſubſtitutiõe. Ge.mu.
¶ Itẽ nota ꝙ oẽs iſte ſubſtõnes
in q̃bꝫ fideicõmiſſarie ſũt:⁊ ius
atqꝫ naturã fideicõmiſſi habent.
¶ Additõ. Hoc verũ eſt ꝙ̃dã aliꝗ
tñ aliẽ dicũt vt notaui plene.ſ.in
d.rubꝛica de compẽdioſa ſubſti.
vbi vide late de hoc. Ge.mu.
¶ Eſt et q̃rtũ exẽplũ ex q̃ duplex
ſubſtitutio ꝯſurgit.ſ.pupillaris ⁊
fideicõmiſſaria/et ꝓpt̃ea fieri nõ
p̃t niſi filiofa.hꝰ mõ. Ja.filiũ ſuũ
ſibi heredẽ iſtituit:et ſi dictꝰ Ja.
deceſſerit i pupillari etate vl' poſt-
ea qñcũqꝫ ſine liberꝫ ſubſtituit ei
pupillarit̃ ⁊ vulgarit̃ ⁊ ꝑ fideicõ
Philippũ frẽꝫ eiꝰ vel talẽ aliũ.⁊
eſto mẽoꝛ ꝙ talis ſubſtõ valde vti
lis ⁊ aſſueta eſt i filio pupillo cui
pater ſubſtituere vult in pupilla
ri etate et etiam poſtea.

¶ De foꝛma bꝛeuiloq̃ ſeu recipꝛoce ſubſtõis. Rubꝛica.l.

AD hoc vt ſubſti
tutõ dicatur bꝛeuiloq̃
hec oĩa ꝯtigere debẽt
ſcꝫ ꝙ ipſa fiat duobꝰ vl'
pluribꝰ filijs pupillis:et in p̃ñte
teſtatoꝛꝫ exiſtẽtibꝰ.hoc mõ Ja.et
Da.filios ſuos ipuberes ſibi here
des iſtituit:⁊ eos iuicẽ ſubſtituit.
ſub his ꝟbis ꝯtinẽtur due pupil-
lares:⁊ due vulgares. Et nõ ꝙ ſi
aliq̃s de iſtitutis eſſet adultꝰ/ vel
emãcipatꝰ/vl' nõ filiꝰ:rõne ineq̃lI-
tatis lex nõ pateret̃ eã eſſe bꝛeui
loquã:imo tũc eẽt ſimpl'r. vulga
ris.de hac ſubſtitutiõe dictũ ẽ.ſ.
in rubꝛica de bꝛeuiloq̃ ſubſtõne.

¶ De documẽtis q̃buſdaꝫ aureis ⁊ notabilibꝰ/ circa magꝰ aſſiduas ſubſtitutiones. Rubꝛica.lj.